

centro adscrito a:

UNIVERSITAT POLITÈCNICA
DE CATALUNYA
BARCELONATECH

GUIA DOCENT D' Impacte de l' entorn social, cultural i polític de l' empresa 2024-2025

DADES GENERALS

Nom de l' assignatura:	IMPACTE DE L' ENTORN SOCIAL, CULTURAL I POLÍTIC DE L' EMPRESA
Codi	801328 (BUSINESSTECH) 801386 (MKTTECH)
Curs:	2024-2025
Titulació:	Grau en empresa, innovació i tecnologia Grau en màrqueting, innovació i tecnologia
Nº de crèdits (ECTS):	6
Ubicació en el pla d' estudis:	1r curs, 1r trimestre
Departament:	Ciències socials a l' empresa
Responsable departament:	Dra. Cristina Cáliz
Data de l' última revisió:	Juliol 2024
Professor Responsable:	Dra. Paola Mastrantonio Dr. José Torres Dr. Alfonso Bárcena

1. DESCRIPCIÓ GENERAL

Les variables socioeconòmiques han jugat sempre un paper fonamental en l' èxit o fracàs de les empreses en general i dels productes en particular. Els estudis de mercat no són suficients sense tenir en compte els aspectes que envolten la societat, com ara la cultura i el costum que afecten les decisions empresarials.

Per tot això, els continguts de l' assignatura facilitaran una avaluació autònoma, per part de l' alumnat, de l' entorn socioeconòmic en el qual interactuen les empreses. Per a això la metodologia a realitzar es basarà en diferents enfocaments, partint d' una metodologia inductiva, en la qual amb casos pràctics particulars s' arribi a un coneixement generalitzat. Posteriorment se sustentarà aquest coneixement amb classes magistrals, per finalitzar ancorant tot l' après amb treball autònom i pràctic.

Aquest enfocament ha de proporcionar a l' alumnat la comprensió de l' impacte social de la presa de decisions tant a nivell individual com col.lectiu i ha de permetre també permetre construir els criteris per avaluar les conseqüències tant polítiques com socials i de sostenibilitat en l' entorn de les pròpies decisions.

La perspectiva ha de ser majoritàriament economicocultural, ajudant l' alumnat a adquirir els coneixements i les eines pràctiques que permetin una bona execució posterior en diferents matèries.

En aquest sentit, l'assignatura comparteix enfocament i perspectiva amb l'assignatura d'Impacte de les tecnologies en l'empresa i "Impacte de l'entorn econòmic i marc legal en l'empresa", estant les tres integrades dins de la matèria d'Entorn Global.

2. OBJECTIUS

Els objectius d'aprenentatge són:

- Reconèixer els factors socials, culturals, polítics i legals que influeixen en l' entorn empresarial.
- Generar un patró d'aprenentatge de les ciències socials basat en el treball autònom i la metodologia inductiva.
- Identificar, analitzar i avaluar les oportunitats i riscos empresarials en l' entorn empresarial.
- Aproximar-se als conceptes i generalitzacions principals sobre la societat i els seus processos d'organització i canvi.

- Comprendre la pluralitat de teories i aproximacions existents en les ciències socials aplicades a l' àmbit empresarial.
- Originar una visió crítica sobre les teories culturals, socials, econòmiques i polítiques de la societat en què un viu i actua.

3. CONTINGUTS

TEMA 1: DEMOGRAFIA

Resultats d' aprenentatge

Després de la impartició del tema, el professor haurà facilitat a l' estudiant les eines necessàries per:

- Comprendre el camp de la demografia dins de les variables socioeconòmiques empresarials
- Identificar la problemàtica demogràfica dins l' àmbit empresarial
- Dissenyar polítiques empresarials (públiques i privades) per aprofitar les externalitats positives de les estructures demogràfiques
- Dissenyar polítiques empresarials (públiques i privades) per contrarestar les externalitats negatives de les estructures demogràfiques

Contingut

1.1 Demografia. Piràmide de Població i la resta d' indicadors

1.2 Característiques culturals dependents de l' estrat social i de la generació.

1.3 Impacte de la globalització en les percepcions culturals de la

societat

1.4 Impacte de la demografia en l' activitat econòmica. De la Silver Economy a la gentrificació

TEMA 2: IMPACTE ECONÒMIC EN LA DEMOGRAFIA

Resultats d' aprenentatge

Després de la impartició del tema, el professor haurà facilitat a l' estudiant les eines necessàries per:

- Comprendre les conseqüències de l' economia en les variables socioeconòmiques
- Analitzar l' impacte del desenvolupament comercial i empresarial en l' estructura social
- Analitzar els problemes nacionals generats per polítiques empresarials globals

Contingut

- 2.1 Ampliació de les variables socioeconòmiques. Del PIB a l'IDH
- 2.2 Canvi Social a partir de la globalització (Tendències)
- 2.3 Mercat de Treball Què ha ocorregut? Del camp a la fuga de cervells
- 2.4 La Dona. De la pota trencada a l'actualitat.

TEMA 3: GLOBALITZACIÓ CULTURAL I MULTICULTURALITAT

Resultats d' aprenentatge:

Quan acabi aquest curs, l' estudiant serà capaç de:

- Conèixer els conceptes fonamentals, així com les teories relacionades amb el multiculturalisme.
- Vincular la cultura als processos de globalització econòmica i social.

- Conèixer les potencialitats de la diversitat cultural que afavoreixin la societat i les seves organitzacions.
- Obtenir una actitud reflexiva i crítica davant els problemes plantejats per la cultura avui.
- Entendre les grans tendències de transformació que han caracteritzat la cultura en el món contemporani.

Contingut

3.1. Els principis del canvi cultural: influència cultural del capitalisme, la industrialització, el procés d'urbanització i la construcció nacional. La massificació social i cultural.

3.2. Diversitat humana i multiculturalitat: la construcció de la diferència.

3.3. La cultura de consum global i l'homogeneïtzació de la cultura.

3.4. La complexitat cultural en la societat globalitzada: subcultures, contracultures, multiculturalisme.

TEMA 4: GLOBALITZACIÓ. NOVA POLÍTICA INDUSTRIAL

Resultats d'aprenentatge:

Després de la impartició del tema, el professor haurà facilitat a l'estudiant les eines necessàries per:

- Identificar els components de la Nova Política Econòmica

- Comprendre els motius d' una visió en conjunt respecte a les noves polítiques
- La importància de polítiques mediambientals i geogràfiques en tractar la política industrial.
- Definir el concepte de globalització, entenent les externalitats positives i negatives.

Contingut

4.1 Tipologia Sistemes Polítics. De les polis gregues a l' actualitat

4.2 Globalització. Comerç Internacional vs. Autarquia

4.3 És possible comerciar internacionalment sense regles de joc? L'

OMC

4.4 Externalitats Positives del Comerç Internacional

4.5 Externalitats Negatives del Comerç Internacional.

4.6 Els nous proteccionismes: Hongria, Brasil, EUA

4.6 Què és la vella política industrial? I la nova?

TEMA 5: UNIÓ EUROPEA

Resultats d' aprenentatge

Després de la impartició del tema, el professor haurà facilitat a l' estudiant les eines necessàries per:

- Diferenciar la Unió Europea de l'Eurozona de l'Espai Econòmic Europeu

- Comprendre l' impacte econòmic que té la Unió Europea en la vida diària
- Reconèixer les institucions europees.

Contingut

- 5.1 Unió Europea vs Eurozona vs Espai Econòmic Europeu
- 5.2 Legislació Europea sobre el comerç
- 5.3 Política Monetària Europea (L'Euro)
- 5.4 Rellevància dels tractats europeus sobre la indústria. Del cas Bosman a la PAC.

TEMA 6: ANÀLISI PESTEL

Resultats d' aprenentatge

Després de la impartició del tema, el professor haurà facilitat a l' estudiant les eines necessàries per:

- Conèixer el concepte PESTEL
- Elaborar un PESTEL mitjançant anàlisi dels factors que impacten en l' organització.
- Localitzar les dades i la informació necessària per de manera autònoma realitzar un PESTEL des de la perspectiva d' impacte polític, econòmic, social i cultural.

Contingut

6.1 Factors Polítics que impacten en l' empresa i en el seu desenvolupament. (P)

6.2 Factors Econòmics que impacten en l' empresa i en el seu desenvolupament. (E)

6.3 Factors Socials que impacten en l' empresa i en el seu desenvolupament. (S)

6.4 Factors Legals que impacten en l' empresa i en el seu desenvolupament. (L)

6.5 Tot Junt. **PESTEL**

4. METODOLOGIA D' ENSENYAMENT I APRENTATGE

Reconeixent la inversió de temps i esforç que un estudiant ha d' invertir en cadascuna de les assignatures universitàries, es comprèn també que aquest és un primer acostament de l' alumne a la metodologia d' aprenentatge universitari. Per això, la metodologia d' ensenyament es basa, principalment, en anàlisi de casos pràctics, per incentivar un pensament crític i inductiu, que porti l' estudiant a conèixer les teories a través de la seva aplicació amb la realitat.

Per tot l' anterior, tot i no ser obligatòria l' assistència a classe, és fonamental la seva presència i la seva participació activa. Ja que la metodologia es basa en dues fases. La primera una participació activa de l'estudiant, analitzant casos pràctics, llegint notícies o veient contingut multimèdia, per després debatre'l a classe al costat dels seus companys. La guia del professor servirà per captar els arguments en pro d'ajudar a arribar a un corpus realista.

La segona fase és l' exposició, a través de classes magistrals, de les teories o les eines anteriorment estudiades i treballades per l' alumne. Aquesta part només ha de ser una mostra que el vist a través dels casos pràctics té la seva traducció en la teoria. Amb això també es vol generar una visió utilitarista a l' alumnat perquè reconegui que la teoria que vegin en futures assignatures relacionades amb la matèria, té una aplicació pràctica.

Posteriorment, i com a eina per sustentar l' après, l' alumnat haurà de treballar, de forma autònoma els conceptes a través de materials complementaris facilitat pel professor.

Metodologia – modalitat presencial:

Classes presencials

3 hores i mitja – Exposició de la teoria / Desenvolupament de Projecte / Joc de Rols.

Aprenentatge autònom / Plataforma online

L' esquema a seguir a l' hora d' impartir docència i de rebre la classe serà la següent:

1. Anàlisi de casos pràctics (De manera grupal o individual depenent el cas)
2. Exposició de la teoria
3. Visionat de vídeos o lectures de materials complementaris
4. Avaluació aplicada de l'après.

Aprenentatge inductiu.

L' enfocament d' aquesta assignatura és des de la perspectiva de l' economia aplicada, per la qual cosa la mera exposició de teories deixaria l' alumne mancat de la part pràctica. Per això s'ha decidit per un ensenyament inductiu en el qual, a través d'estudis de casos pràctics reals i empresarials, l'alumne pot forjar les preguntes necessàries (i fins a les respostes) que permetin que posteriorment, en rebre la teoria, compreguin la utilitat.

Posteriorment, amb el treball a través de materials complementaris, l'alumnat podrà, a través d'una anàlisi d'aquests materials, relacionar la teoria i la pràctica.

El desenvolupament de la metodologia consta de:

- Sessions de treball pràctic a l'aula (presencial)
- Exposició de continguts o resolució de problemes amb participació dels estudiants o exposicions orals dels estudiants (presencial)
- Sessions de treball teòric a l'aula (presencial)
- Exposició de continguts teòrics (presencial)
- Treball pràctic individual o en equip (presencial)
- Resolució d'exercicis, problemes i casos, eventualment amb suport d'ordinador, amb la participació de l'estudiant a l'aula (presencial)
- Elaboració de treballs cooperatius (presencial)
- Tutorització i avaluació formativa del procés d'aprenentatge (no presencial)
- Desenvolupament de treballs cooperatius amb supervisió o autònomament (no presencial)
- Treball en equip en realització de projectes (no presencial)
- Preparació i realització d'activitats avaluable (no presencial)
- Treball autònom d'estudi i realització d'exercicis (no presencial)
- Estudi i preparació dels continguts (no presencial)

Metodologia - modalitat semipresencial:

Es basa en classes expositives participatives per consolidar la lectura de material didàctic, textos i articles relacionats amb els continguts de la matèria prèviament publicats al campus virtual. Amb les pràctiques a classe i els

treballs a casa s'espera reafirmar els conceptes i procediments que s'han presentat a la classe.

- Classe magistral.
- Classe pràctica de resolució, amb la participació dels estudiants, de casos pràctics i/o exercicis relacionats amb els continguts de la matèria.
- Treball en grup/cooperatiu sense presència del professor/a.

5. AVALUACIÓ

D'acord amb el Pla Bolonya, el model premia l'esforç constant i continuat de l'estudiantat. Un 40% de la nota s'obté de l'avaluació contínua de les activitats dirigides i el 60% percentatge restant, de l'examen final presencial. L'examen final té dues convocatòries.

La nota final de l'assignatura (NF) es calcularà a partir de la següent fórmula:

- **NF = Nota Examen Final x 60% + Nota Avaluació Continuada x 40%**
- Nota mínima de l'examen final per calcular la NF serà de 40 punts sobre 100.
- L'assignatura queda aprovada amb una NF igual o superior a 50 punts sobre 100.

Activitats d'avaluació contínua- modalitat Presencial

Tipus d'activitat	Descripció	% Avaluació contínua	% Avaluació Final
Lliuraments:			40 %
	Anàlisi de Casos	25%	

	Pràctiques individuals i grupals a classe.	25%	
	Treball final: anàlisi PEST	50%	
Examen Final			60%

Activitats d' avaluació contínua- modalitat semipresencial

Tipus d' activitat	Descripció	% Avaluació contínua	% Avaluació Final
Lliuraments:			40 %
	Anàlisi de Casos	25%	
	Pràctiques individuals i grupals a classe.	25%	
	Treball final: anàlisi PEST	50%	
Examen Final			60%

6. BIBLIOGRAFIA

6.1. BIBLIOGRAFIA BÀSICA

Adorno, T. W. (1967). *La indústria cultural i societat de masses*. Monte Avila.

Baudrillard, J. (1978). *Cultura i simulacre*. Kairós.

Bauman, Z. (1999). *La globalització: conseqüències humanes*. FCE.

Bauman, Z. (2016). *La cultura en la modernitat líquida*. Fons de Cultura Econòmica.

Beck, U. (2002). *La societat del risc global*. Segle XXI Editors.

Dodds, K. (2021). *Geopolítica: una breu introducció*. Antoni Bosh Editor.

Martín Roda, E. M. (Coord.). (2017). *Geopolítica: claus per entendre un món canviant*. Editorial Universitària Ramon Areces.

Montesquieu, C. de. (2015). *De l'esperit de les lleis*. Aliança Editorial.

Requeijo González, J. (Ed.). (2014). *Demografia i política* (Revista Economistes, N° 140). Col·legi d'Economistes de Madrid.

Rodrik, D. (2011). *La paradoxa de la globalització*. Antoni Bosch Editor S.A.

6.2. BIBLIOGRAFIA COMPLEMENTÀRIA

Alonso, J. A. (Ed.). (2023). *Lliçons sobre economia mundial. Introducció al desenvolupament i a les relacions econòmiques internacionals* (11a ed.). Editorial CIVITAS.

Arribas, J. M. (2013). *Sociologia del consum i investigació de mercats*. UNED.

Barth, F. (1976). *Els grups ètnics i les seves fronteres. L'organització social de les diferències culturals*. F.C.E.

Baudrillard, J. (2009). *La societat de consum*. Editorial Segle 21.

Bauman, Z. (2002). *La cultura com a praxi*. Paidós.

Bourdieu, P. (1988). *La distinció. Criteris i bases socials del gust*. Taurus.

Burgos Romero, C. (2018). La responsabilitat social o sostenibilitat: un enfocament des de l'entorn i la comunicació. *REPTES. Revista de Ciències de l'Administració i Economia*, 8(16), 47-59.

<https://doi.org/10.17163/ret.n16.2018.04>

Chomsky, N. (2014). *El benefici és el que compta. Neoliberalisme i ordre global*. Editorial Planeta.

Dawkins, R. (2007). *El gen egoista: les bases biològiques de la nostra conducta* (10a ed.). Edicions Salvat.

Dostaler, G. (2012). *Keynes i l'atur*. Maia Edicions.

Douma, S., Schreuder, H., & Forcadell Martínez, F. J. (2009). *Enfocaments econòmics per a l'anàlisi de les organitzacions* (4a ed.). Editorial Pearson.

Escohotado, A. (2008). *Els enemics del comerç*. Espasa Calpe.

Fernández Díaz, A., Parejo Gámir, J. A., & Rodríguez Sáiz, L. (2010). *Política econòmica* (4a ed.). Editorial McGraw Hill.

Fukuyama, F. (1992). *La fi de la història i l'últim home*. Editorial Planeta.

Galdor, O. (2022). *El viatge de la Humanitat*. Editorial Destino.

Gea Izquierdo, F. (2015). *Homologació a la sociologia*. Createspace. ISBN: 1507843992.

Giddens, A. (2014). *Sociologia* (7a ed.). Aliança Editorial.

Horta de Soto, J. (2020). *Socialisme, càlcul econòmic i funció empresarial* (6a ed.). Nova Biblioteca de la Llibertat; Unió Editorial.

Juhász, R., Lane, N. J., & Rodrik, D. (2023). *The new economics of industrial policy*. NBER Working Paper.

Kaplan, R. D. (2017). *La venjança de la geografia*. RBA Llibres.

Laval, C., & Dardot, P. (2013). *La nova raó del món. Assaig sobre la societat neoliberal*. Editorial Gedisa.

Lazcano, A., Ayerbe, M., & altres. (2005). El capital social de les organitzacions i el seu entorn: conceptualització teòrica, mesurament i intervenció en la generació del capital social. *Ekonomiaz: Revista Basca d'Economia*, (59).

López Canorea, A., Marrades, A., & González, J. (2023). *La pugna pel nou ordre internacional*. Espasa.

Luttwak, E. (2000). *Turbocapitalisme: els qui guanyen i els qui perden en la globalització*. Crítica.

Marshall, T. (2021). *Presoners de la geografia*. Editorial Península.

- Marzano, M. (2011). *Programats per triomfar. Nou capitalisme, gestió empresarial i vida privada*. Tusquets Editors.
- Maigs, G. (2012). *Macrofilosofia de la globalització i del pensament únic*. Editorial Acadèmica Espanyola.
- National Intelligence Council. (2021). *Global Trends 2040*. Publications NIC.
- Francès, P. (2005). *Responsabilitat social de les empreses. Fonaments i enfocaments de la gestió responsable*. Quadern Forètica, (1). Forètica.
- Saez, E., & Zucman, G. (2021). *El triomf de la injustícia*. Taurus Edicions.
- Segura, J. (1993). *Teoria de l' economia industrial*. Editorial Civitas.
- Smith, A. (1992). *Recerca sobre la naturalesa i causes de la riquesa de les nacions*. Fons de Cultura Econòmica.
- Soriano, D., & Richard, N. (Amfitrions). (2019-2019). *Economia per quedar-te sense amics* [Podcast]. iVoox.
- Velarde, J. (2009). *Cent anys d'economia espanyola*. Editorial Trobada.
- Viteri, J., & Jácome, M. (2011). La responsabilitat social com a model de gestió empresarial. *EIDOS*, 4, 92-100. ISSN: 1390-499X, eISSN: 1390-5007.
- Wallerstein, I. (2008). *The modern world system as a capitalist world economy*. In Boli, J. (Ed.).
- Zucman, G. (2013). *La riquesa amagada de les nacions. Com funcionen els paradisos fiscals i què fer amb ells*. Edicions Segle Vint-i-un.